

Zar Peter, en Prægtig *Pallaj*, hvor Keyserinden *Elisabeth* skal være født; den ligger i *S. O.* ungefær 3 a 4 Miil fra *Reval*; havde desuden I nærværelsen nogle andre Herregaarde og Huuse I og uden for *Reval*. Efter hans *demission* var *Mart* hans opholds Stæd, der fordrev han tiiden med hands *Biblioteque* og *Apoteck*, som vare ved hinanden. Han holdt en *provisor*, som tillige med ham *Laborende Medicamenter*, hvor med hand hialp hans Syge Bønder uden Betalning, havde og ved Gaarden en Stor Bie Avl med viidere. Han holdt daglig for sig selv en Dag Bog. Det er ikke at tvivle paa, at hans efterladte skriverter ere nok i hans Stif Börns Hænder; hvor i blant var endeel af *Peter* (sål! *Poul?*) *Bohns*. At jeg kom til Danne~~k~~ igien, var Aarsag til det han havde staaende i Kiøbenhavn, som sees af hosfølgende brev, hvilket mig igien kan tilstilles¹⁾.

Kaptajn Claus v. Rønno v. til Holmdrupgaard.

(Af utrykte Kilder ved *S. Jørgensen*).

I den lille By Holmdrup i Skaarup Sogn ved Svendborg findes en Gaard, der kaldes »Fruergaarden«, hvis Mark støder til »Frueskoven« ved Vejen til Tved. Man kunde fristes til at formode, at der bag disse Navne gjenfandt sig noget romantisk, og det gjør der paa en vis Maade ogsaa, skjøndt den stedlige Tradition intet véd at fortælle derom. Men det er jo i og for sig en ikke umærkelig Omstændighed, at denne lille Gaard blev et meget beskedent Hjem for en Ætling af den i sin Tid saare mægtige Rønno-Slæggt, der i samme Herred har ejet saa betydelige Besiddelser²⁾.

Byen Holmdrup bestod for dens Ødelæggelse 1658 af 7 Helgaarde, af hvilke de 6 vare jordegne. De to af dem vare delte, og en af disse Tvillinggaarde ejedes af Jørgen Jonsen og Jon Jørgensen, Fader og Søn. Efter Krigen skildres Gaarden i et Synsthingsvidne af 17/3 1661 som øde og næsten nedbrudt, og der var

¹⁾ Det »hosfølgende brev« er sagtens tilbagesendt, hvad der jo udtrykkelig bedes om; i det mindste har det aldrig været i mit væрге. *Fr. B.*

²⁾ De tilgængelige Kilder indeholde ikke nogen Oplysning om Claus v. Rønno's Herkomst. Man vilde følgelig sætte megen Pris paa Meddelelser desangaaende.

til Gaarden ingen Oldenskov¹⁾. For Krigen vare Mændene blevne skyldige til Jens Madsen Rosenberg, Ridefoged paa Nyborg Slot, for Landgilde og Skatter, han havde betalt for dem, 72 Sldr. 8 Sk. Renten heraf fra 12. Febr. 1657 til den ²⁸/₈ 1661 beregnede han til 20 Dlr. 1 Mk. Herpaa havde de betalt ham 6 Ungnød, som han anslog til 20 Sldr. Saa var Gjælden endnu 72 Sldr. 1 Mk. 8 Sk. Bonderne tilstode Gjælden, men erklærede, at de ikke havde andet at betale med end deres Ejendomsgaard. De fik saa udmeldt Vurderingsmænd, og disse satte ³⁰/₈ 1661 Gaarden med dens Tilliggende til en Værdi af 70 Sldr., og den tilkjendtes derefter Raadmand Jens Madsen for dennes Fordring. Men imidlertid kom »Løjtnant til Hest«, velb. Claus v. Rønno v. til og udbetalte paa Bøndernes Vegne Jens Madsens Fordring; han faar derfor tilligemed sin Frue, Anna Elisabeth v. Mühlheim eller Mühlhjelm, d. ²⁷/₈ 1661 Skjode paa nævnte Tvillinggaard i Holmdrup.

At det kun har været smaat med v. Rønno v. Pengevæsen ses deraf, at han af 2 Mænd i Byen Tved maatte laane 40 Sldr., hvorfor han under d. ⁴/₁₀ 1661 pantsætter til dem forskjellige Stykker af hans Ejendomsgaards Tilliggende. Saa skulde der endda opføres en Bygning paa Grunden, thi der stod kun nogle faa Fag Hus. Dette maa han dog være kommen over, thi han tog nogle Aar efter Bolig paa Gaarden. Familien synes at have været afholdt, thi ved Barnedaabstilstælde nævnes dens Medlemmer ofte blandt Fadderne.

Claus v. Rønno v. og Fru Elisabeth havde 3 Dotre: Clara Maria, Anna Sophia og Magdalene Helvig; disse forekomme især hyppigt som Faddere ved Daabshøjtideligheder.

I Udkastet til Matriklen for Sunds Herred af ⁴/₈ 1663 opfores velb. Claus v. Rønno v. som Ejer af en jordegens Gaard i Holmdrup; »endvidere har han kgl. Majestæts Brev paa 1¹/₂ Gaard i Holmdrup, som og er jordegent Gods, hvoraf Helgaarden er øde, men Halvgaarden beboes af Hans Tøsing«.

1667 var Claus v. Rønno v. bleven Kaptajn ved Fødfolket. Han nævnes som saadan i Sunds Herreds Thingbog, da han d. ¹²/₁₂ 1667 faar Skjode paa følgende Gods i Skaarup:

»1 Bol, Jens Hansen Skræder, skylder aarlig 1 Otting Smør, 6 Skp. Byg, 1 Gaas, 2 Høns; 1 Bol, Hans Bødker skylder 18

¹⁾ Den anden Tvilling. var afbrændt; 2 Gaarde vare øde, og 2 Gaarde horte under Rygaard.

Skp. Byg; nok 1 Bol, Peder Pedersen, skylder 6 Skp. Byg, 3 Mk. Penge, 1 Lam, 1 Gaas 2 Høns. Nævnte Gods tilskjødes ham efter en Pris af 40 Rd. pr. Td. Hartkorn af Provsten i Salling Herred, Mag. Henning Christensen i Nørrebroby».

Ved denne og andre Lejligheder nævnes v. Rønnovs Gaard som Holmdrupgaard. Den var nu ogsaa den anseeligste Gaard i Byen, idet han havde faaet Lov til at lægge den øde Helgaard sammen med sin egen, hvorved han tillige kom i Besiddelse af en kjon lille Skov, der 1675 anslaaes til 10 Svins Olden.

I 11. Juni Terminen 1674 pantsætter Kaptajn v. Rønnov Jens Hansens og Hans Bødkers Bol i Skaarup til Jfr. Mette Marsvin til Abildgaard for 100 Rdr., hun havde laant ham. Kort Tid derefter maa han være afgaaet ved Døden, thi den gamle Kirkebog i Skaarup indeholder om hans Begravelse følgende Oplysning:

»1674 d. 24 Juli blev Velbaarne Claus v. Rønnov om Aftenen nedsat i Skaarup Kirke¹⁾«. Ifølge D. Atl. VI, 720 var han da 53 Aar gammel.

Hans Frue vedblev endnu i nogle Aar at bebo Holmdrup Gaard. Hun nævnes saaledes som Gaardens Ejerinde 1675, og ^{28/7} 1676 lod hun ved Herredstinget begjære Synsmænd udmeldte til at syne hendes Gaard. Det paatænkte Syn er maaske opgivet, i alt Fald er det ikke afsagt paa Thinge. Mulig har det ogsaa staaet i Forbindelse med et Skifte eller en Adskillelse af Familiens Medlemmer, der omtrent ved den Tid sikkert nok har fundet Sted. I Aarene 1675 og 76 nævnes i Kirkebogen »Fruens Pige« og »Fruens Karle i Holmdrup«, men senere nævnes hverken Fru Anna Elisabeth eller hendes to ældste Døtre, Clara Maria og Anna Sophia. Magdalene Helvig derimod vedblev at bo der til sin Død, der indtraf 1690; hun blev jordet d. ^{10/6} n. A. i Tved Kirke.

Den Omstændighed, at hun havde udsæt sig sit sidste Hvilested i Tved Kirke, har vistnok foranlediget hende til at flytte sin Faders Lig ogsaa derhen. Hans Lig var nemlig efter D. Atl. VI, 720 bisat i det nordre Kapel ved Tved Kirke. Det er med de andre derværende Lig nedgravet paa Kirkegaarden, da Kapellet nu er Sakristi.

¹⁾ Meddelt mig af Hr. Professor Dr. Schurmann.

Man har allerede tidligere fundet den Formodning fremsat, at Adelslægten Rønnoy ikke uddøde med Eiler Rønnoy til Hvidkilde 1563 eller, om man vil, med hans Broders uægte Søn Floris Jakobsen til Pæregaard i Aaret 1600, efterdi Personer, der førte Rønnoyernes Navn og Vaaben, have levet længe efter og endnu findes. H. Knudsen omtaler denne Formodning i sin Bog om Joachim Rønnoy (p. 16) og han synes at tro paa den, dog med den Indskrænkning, at de nyere Rønnoyer ikke direkte nedstamme fra den danske Linie af Slægten.

Da de holstenske Rønnoyer imidlertid allerede forsvinde ved Aar 1440 (cfr. Voss Excerpt. til den slesvig-holst. Adels Hist. i Geh. Ark.), synes det mig dog at ligge nærmere at hidlede de nyere Rønnoyers Herkomst fra den danske Linie, der jo tæller adskillige Medlemmer, saasom Hr. Corfitz' Søn Tønne Rønnoy eller snarere Marsken Hr. Claus Rønnoys Sønner Tønne og Corfitz, om hvem Lidet eller Intet vides, og som altsaa godt i Udlandet kunne have forplantet Slægten, thi herhjemme er det neppe skeet, da man ikke kjender nogen Rønnoy her i Danmark fra den danske Linies ovenomtalte Uddøen og til ca. 1650.

Det kan ikke nægtes, at ligesom Claus Rønnoy til Holmdrup var adelig gift, saaledes har ogsaa hans Samtid anseet ham og hans Slægt for velbyrdige Folk, thi de vare besvogrede med flere til den danske Adel henhørende Ætter.

Paa Klevenfeldts Stamtavle over den gamle, jyske Slægt Blik anføres at Mette, Datter af Ove Blik til Nørbeeg og Fru Anne Dyre til Hvidbjerggaard, var gift med en »Tydsk« Mogens Ernst Rønnoy, hvem hun fødte fire Døttre. Af disse bleve rigtignok de to kun tarvelig gift, thi den ene fik »en Corporal ved Landmilicen« og den anden »en Privat Karl«, men den tredie Clara Marie, der døde i Januar 1741 og ligger begravet under en stor Steen paa Humlum Kirkegaard, ægtede Jakob Krabbe til Strandbjerggaard, der førte Skraabjelken i sit Vaaben og var en Søn af Iver Krabbe og Fru Berete Kaas. Da ogsaa Claus Rønnoy til Holmdrup havde en Datter Clara Marie, har man vel indtil videre Lov til at antage ham og Mogens Ernst Rønnoy for Brødre. Denne Sidste havde forresten flere Børn, thi det til Genealogen Lengnick indsendte Uddrag af Lading Kirkebog udviser, at Lieutenant Mogens Ernst v. Rømer(!) paa Lyngballegaard og Fru Mette Birch(!) d. 20. April 1667 lode døbe en Datter Anna og 22de Søndag Trinitatis 1668 en Søn Otto. Sidstnævnte er utvivlsomt den Major Otto Rønnoy i Norge, som først var gift med Bendix v. d. Kullas Enke Fru Sophie Amalie Banner, Datter af Geheimeraad Niels Banner til Frederiksgave og Fru Anne Cathrine Schult, og siden ægtede Sophie

Amalie Rothkirck, der vistnok var Sødskendebarn til hans første Frue og Datter af Christian Rothkirck til Steensgaard og Fru Sophie Schult. Af første Ægteskab havde han en Datter, som fik en Capitain Bredahl i Sjælland (Klevenfeldts Stamtavle Rønnov). Klevenfeldt anfører endvidere en Johan Otto Rønnov, der 19. Mai 1722 fik Confirmation paa Havnefoged-Embedet i Christiania og som efter Navn og Tidsfølge godt kan være en Søn af Major Otto Rønnov.

Om ogsaa de nulevende Rønnov'er kunne udlede deres Herkomst fra ham, tør jeg ikke fremsætte nogen Mening om, men de Lengnickske Kirkebogs-Uddrag i Geheime Arkivet viser, at Navnet Rønnov af og til forekommer i hele det mellemliggende Tidsrum.

Thiset.

Om en Ligstensindskrift i Præste Kirke.

af C. F. Bricka.

Paa Reformationstiden levede der en Præst ved Navn *Anders Andersen* i Præste¹⁾. Indskriften paa Ligstenen over ham er endnu bevaret og er ovenfor (S. 3) meddelt af Hr. V. Ingerslev. I Følge hans Læsning lyder den saaledes: »Andreas Andreæ curator animarum Præstü nec non Skiffuinge. Scio quod redemptor meus vivit. Et in illo novissimo die de terra surrecturus sum. Et rursus circumdabor pelle mea. Juli XIX 15.« Tidligere har den været trykt hos P. Winslow, *Farrago arctoa* (Hafn. 1704) S. 43, og er derfra gjengivet i *Kirkehistoriske Samlinger* II. 101. I Hovedsagen stemmer denne ældre Udgave med den nye, men der er dog et væsentligere Punkt, hvori den afviger fra den, idet den i Stedet for *Juli* har *Job*, og at man her ubetinget maa foretrække den ældre Udgivers Læsning, synes mig indlysende.

»Juli XIX 15« maatte betyde, at Manden var død 19. Juli 15**. Det var ganske vist meget almindeligt, at man i levende Live lod hugge sin Gravskrift med Datoen (og Alderen) in blanco, idet Meningen saa var, at de efterlevende skulde lade det manglende udfylde; og det var ogsaa meget almindeligt, at Efterkommerne undlode at gjøre dette, hvorom saa mange gamle Ligstene den Dag idag bære Vidne. Men anderledes forholder det sig her, hvor *Dødsdagen* er anført, men *Aarstallet* ikke udfyldt. Hvorledes kan man forklare det? Det synes umuligt, med mindre man vil ty til meget kunstige Hypoteser. Langt sikrere gaar man derfor, naar man forkaster den nye Læsemaade Juli²⁾ og holder sig til den gamle: Job (eller Jobi) 19, thi da bortfalder hele Vanskeligheden. Da angives der blot, at Indskriftens Ord ere hentede fra det 19de Kapitel af Jobs Bog, og efterser man

¹⁾ Han nævnes 1535 (Knudsen, Joachim Rønnov S. 125) og 1545 (Ny kirkehist. Samll. II. 756).

²⁾ Der maatte da staa »Julii«. Formen »Juli« er ganske utænelig.